

CAMAL ZEYNALOĞLU

(hekayələr)

BİR GECƏNİN GƏLİNİ

Sərxanın iki qardaşı - Səmidxanla Alxan narkotika alveri üstündə həbsxanada yatırdı. Anası Zivər üçüncü oğlu Sərxana gecə-gündüz yalvarırdı ki, bari sən qardaşlarının yolu ilə getmə, mənə yazığın gəlsin. O iki qardaşına görə el tənəsinə tuş gəldiyim bəs deyil? - Arvad övladlarını bu pis bəlaya qurşadanlara həmişə qarğış, nalə-nifrin yağdırırdı. Sərxansa and içib, anasına söz vermişdi ki, yox, ana, sən nə danışırısan? O iş mənlilik deyil, arxayın ol!

Atasızlıq öz işini görürdü... Zivər həyat yoldaşını çox erkən, avtomobil qəzasında itirmişdi. Acı tale üç oğlan övladını onun öhdəsinə buraxmışdı. Ananın gücü övladlarının yalnız orta təhsil almasına yetmiş oldu...

Zivər, Səmidxanla Alxanı evləndirmək üçün çox qız qapısını döymüşdü. Kimsədən "hə" cavabı ala bilməmişdi. Heç kim bu ailəyə qız vermək istəmirdi. Çünki rayonda onun oğlanlarının narkotik ticarəti ilə məşğul olduğunu hamı bilirdi... İnsafən, Zivər vaxtilə övladlarına çox yalvarıb-yaxarmış, öyüd-nəsihət vermiş, onları tutduqları bu yanlış yoldan çəkəndirməyi israr etmişdi. Amma nankor övladlar ana məsləhəti və nəsihətini qulaqardına vurmuş, çirkin əməllərindən əl çəkə bilməmişdilər...

Oğlanlarının həbsindən sonra Zivər son ümidini Sərxana bağlamışdı...

Bir gün ana süfrə arxasında evlənməkdən söz saldı.

-Sərxan, oğul, sən artıq evlənmək yaşın çatıb. Qardaşlarının taleyi onsuz da hamımıza bəllidir. Heç olmasa sən bizim ailənin üstündəki ləkəni təmizləməyə çalış. Bilirəm, sən anana verdiyin sözə xilaf çıxmazsan. Doğru yolla gedəcəksən, bu bələdan uzaq olacaqsan. Həm də düşünürəm ki, evləndəndən sonra başın öz ailənə qarışacaq, evinə-əşiyinə lazımcınca sahib çıxacaqsan, - deyər Zivər oğlunun ağzını aradı.

Sərxan cavabında:

-Ana, özün bilirsən ki, mən böyük-kiçik yeri bilənəm. Məndən böyük iki qardaşım qala-qala mən necə evlənə bilərəm? - dedi.

-Oğlum, qardaşlarına görə sən də həyatını məhv etməyəcəksən ki? Onların vəziyyəti bəllidir. Gəl, sən daşı tök ətə-

yindən, anana yaxşı-yaxşı qulaq as. Mən daha yaşlaşmışam... Mən də bir gəlin üzü görüm də. Heç olmasa bu məsələdə sözümlü yerə salma... Sənə elə öz qohumlarımızdan qız alacağam. Çünki kənar bizə qız vermir. - Zivər oğlundan əl çəkmək istəmədi.

-Yaxşı, ana, elədirsə, özün bilərsən, - deyər Sərxan yaxasını anasının caynağından qurtarmaq istəyirmiş kimi, cəndərini razılığını bildirdi.

Sərxan anasına söz versə də, əhdinə xilaf çıxdı. Əslində, bu, onun özündən asılı olmadı. Onu qardaşlarının yolu ilə getməyə məcbur edənlər oldu. Belə ki, yerli narkobaron və onun əlaltıları Sərxana xəbərdarlıq mənasında bildirmişdilər ki, qardaşlarının onlara külli miqdarda borcu var. Ona görə də həmin borcu sən ödəməlisən...

...Zivər arxayınçılıqla oğlu üçün qız axtarışına çıxdı. Yaxın qohumlarından birinin qızını bəyənərək Sərxana "hə"si ni aldı. Amma zavallı ana Sərxanın qardaşları kimi çirkin işlərə bulaşdığından xəbərsiz idi...

Polis əməliyyatçıları Sərxanın da qardaşları kimi bataqlıqda çapaladığından xəbərdar idilər. Ona görə xeyli vaxt idi ki, onun üzərində işləyirdilər. Onu tilova salmaqdan ötrü məqam axtarırdılar. Ana isə "xeyir işi uzatmazlar", deyər oğluna təcili toy edib, evə gəlin gətirməyi planlaşdırmışdı. Nəhayət, toy günü yetişdi. Zivər xalanın gözlərindəki sevinclə kədər yaşları bir-birinə qarışmışdı. Bunun hansı sevinc, hansı kədər yaşları olduğunu bilmək yaxınları üçün o qədər də çətin deyildi. Təbii ki, ananın sevinc yaşları, Sərxanın xoş gününü görmək, kədər yaşları isə qardaşlarının bu gün onların yanında olmamaları ilə bağlı idi...

...Polis əməliyyatçıları Sərxanı toy gecəsi götürməyə qərar vermişdilər. Bu, ən münasib məqam idi. İşlər bir neçə dəqiqəliyə söndürüləcəkdə və bundan istifadə edərək, bəyi aradan çıxardacaqdılar. Amma bu ilk plan baş tutmadı. Sərxanın yaxınlarının, onu üzük qaşı kimi əhatəyə alaraq, gecə yarısına qədər şıdırdığı rəqs etmələri bu planın həyata keçməsinə mane oldu. Növbəti dəfə polislər bəyi ertəsi gün, səhər tezdən evindən götürməyə qərar verdilər. Qəfildən evə bas-

qın edən polislər təzə gəlini bərk qorxutmuş və o, dərhal bayılmışdı. Səbinə özünə gələndə, polislər Sərxanı çoxdan aparmışdılar.

Zivər buna alışan birisi kimi təzə gəlinini sakitləşdirməyə çalışdı:

-Qorxma, qızım, həyəcanlanma. Bunlar ötüb keçəridir, polis idarəsində sorğu-sualdan sonra Sərxanı evə buraxacaqlar. Çünki oğlum məni əmin edib ki, qardaşlarının yoluyla getməyəcək. O, mənə yalan söyləməz. Oğlumu yaxşı tanıyıram.

Amma axşam oldu, Sərxandan xəbər çıxmadı. Ana dözə bilməyib polis idarəsinə getdi. Ona oğlunun qardaşları kimi, narkotik ticarəti ilə məşğul olduğunu söyləyəndə, arvadın matı-qutu qurudu, nitqi tutuldu, deməyə söz tapmadı. Bütün ümidləri alt-üst oldu.

Zivər xalanı Sərxandan daha çox gəlini narahat edirdi. Yazıq qızıcağının halının bundan sonra necə olacağı barədə düşünən ana polis idarəsindən çıxıb tələsik evə qayıtdı. Səbinə özündə deyildi, o öz otağında əlləri ilə başını tutaraq sa-

yıqlayırdı. Nə dediyi də anlaşılmırdı. Zivər gəlinini götürüb təcili rayon xəstəxanasına apardı. Həkimlər onu hərtərəfli müayinədən keçirdikdən sonra bir şey anlamayaraq anaya məsləhət gördülər ki, xəstəni Bakıya aparsınlar.

Səbinə nə bir qurtum su içir, nə də bir loxma çörək kəsirdi. Təzə gəlinin bütün qohum-əqrəbələri təlaş və həyəcan içində yığışıb ona baş çəkməyə gəlmişdilər. Amma o, kimsə ilə dinib-danışmır, özünə qapanaraq, gözlərini yalnız bir nöqtəyə zilləyib dururdu...

Ertəsi gün Zivər xala qohumları ilə birlikdə Səbinəni Bakıya gətirdi. Bakıda da həkimlər onun dərindən əlac tapa bilmədilər. Yazıq gəlin günü-gündən geriləyir, şam kimi əriyirdi... Bir gecənin gəlini olmuş Səbinə ay tamam olmamış elə xəstəxanadaca həyatla vidalaşdı. Onun nəinki yaxın qohum, dost, tanışları, habelə, bu hadisəni eşidib-bilənlər Səbinənin ömrünün belə erkən sona yetməsinə yanıb-yaxılırdılar...

Beləcə, bəşəri bəla olan ağ ölüm - narkotik ucbatından bir gənc həbsxanaya, digər gənc isə məzarlığa yollandı...

06.04.2019

AİLƏ SÜRÜCÜSÜ

Kiçik bizneslə məşğul olurdum. İflasa uğradım. Aylarla işsiz qaldım. İndiki zamanda işsiz bir atanın iki övlad böyütməsi asan məsələ deyil. Hər yerdə iş axtardım, fəhləlik də olsaydım. İş üçün bütün tanışlara, dostlara soraq salmışdım.

Bir gün dostum Rüfət dedi ki, mənimçün yaxşı bir iş tapıb. Bakıdakı rayonların birinin yüksək çinli dövlət məmurunu ailə sürücüsünə ehtiyacı varmış. Aylıq maaşı da 700 manatdır. Həməni razılıq verdim. Sürücülük vəsiqəm də vardı. Əvvəllər maşınım vardı, ehtiyac üzündən maşınımı satmağa məcbur oldum.

Mən həmin dövlət məmurunun ailəsinin sürücüsü oldum. Məmurun iki övladı - bir qızı, bir oğlu vardı. Oğlu evli idi. Yüksək rütbəli məmurun qızı ilə ailə qurmuşdu. Qızı isə hələ subay idi.

Oğlanın yüz əlli minlik öz şəxsi maşını vardı. Qızını və arvadını isə buyruq qulu kimi, hara istəsələr mən aparırdım, bir növ onların necə deyərlər, "kəbinli arvadı" olmuşdum. Günün istənilən vaxtı qulluqlarında hazır-müntəzir durmalı idim. Nə edə bilərdim? Necə deyərlər, bəy dediyin nədir, bəyənməməyin nədir?

Sonra gəlin mənə dedi ki, onu da dediyi lazım olan yərə aparmalıyam. Amma hara apardığımı evdəkilər bilməməlidir. Bu tapşırıq məni düşündürür və çaşbaş salırdı: hara getdiyimdən evdəkilər xəbər tutmasın! Bu, necə ailədir? Amma nə etməli? Ağa deyir: sür dəreyə - sür də...

Onları ailəlikcə bir yerə aparanda, yolda maşını saxlatdırıb, könülləri istədikləri yeməklər alıb yeyir, çörək qırıntıları isə ayaq altına tökülürdü. Oturacaqları pis günə qoyurdular. Hər dəfə onlar maşından düşən kimi, həm oturacaqları təmizləyir, həm də ayaqaltına tökülmüş çörək qırıntılarını "salfetka"ya yığır, sonra həmin çörək qırıntılarını quşlara verirdim. Bir dəfə onlara dedim: "Zəhmət olmasa, çərəyi ayaq altına tökməyin, günahdır". Qız ucadan gülürək əda ilə dedi: "Biz tökürük, sən də təmizləməlisən. Bəs papaşam sənə o qədər pulu nə üçün verir?!" Başqa bir söz deməyib, Fidanın hər şıl-

taqlığına dözməli olurdum...

Bir dəfə də Fidan maşında xaçapuri yeyirdi. Bu vaxt ona bir dilənçi yanaşdı və: "Allah rizası üçün mənə kömək edin", dedi. Qız bomba kimi partladı; "Adə, rədd ol burdan! Elə bir dilənçimiz çatmırdı".

Qızın dilənçini təhqir etməsi mənə yaman toxundu. Elə bildim qız həmin sözlərlə dilənçini yox, məni təhqir edir. Utandığımdan xəcalət təri tökükdüm. Mən çıxarıb dilənçiyə bir manat verdim. Bunu görən Fidan dilənçinin yanında mən onları pərt etdiyimi ört-basdır etmək üçün verdiyim manatı dilənçidən geri alıb mənə qayıtdı və hikkəli halda mənə üz tutub söylədi: "Pulun belə çox düşüb? Sizin kimilərdir bu dilənçiləri qudurdub, başımıza mindirən. Onlar səndən yaxşı yaşayır", - deyəndə dilənçi pərt və peşman vəziyyətdə maşından uzaqlaşdı. Daha heç nə deməyib taleyimlə barışmalı oldum...

Bir gün gəlin Aytən onu bir yerə aparmağımı sifariş elədi. Ünvanı da mənə verdi. Gəlini həmin ünvana apardım. Hündürmərtəbəli bina idi. Mənə aşağıda gözləməyi tapşırırdı. Bir saatdan sonra qayıtdı. Özü də sərxoş vəziyyətdə, ayaqüstə zorla dayanırdı. Gəlinə maşına oturmasına yardım elədim. O, maşına oturur-oturmaz öz-özünə mızıldandı: "Sənin də əlindən bir iş gəlmiş, yoxsa mənəm itin-qurdun yanında nə ölümüm vardı", deyərək mənə məzəmmətlədi. Həmin gündən sonra Aytən mənə dəfələrlə onunla intim əlaqədə olmağımı xahiş elədi. Mən isə bunun doğru yol olmadığını ona söylədim. O əsəbiləşib əri - Nurlanı ona xəyanət etdiyini, hər gecə bir qızla barlarda əyləndiyini söylədi. "Mən də qadınam, mənim də tələbatımı ödəmək lazımdır" - deyərək gəlin göz yaşlarını leysan kimi axıtmağa başladı.

Aytən bir gün mənə dedi: "Rauf, sənə bir önəmli tapşırıq verəcəyəm. Bunu ikimizdən başqa kimsə bilməməlidir. Sən bu gecə Nurlanı izləyib hara getdiyini, kiminlə görüşdüyünü telefona çəkib mənə göndərməlisən". Mən bu "xəfiyyə" işinə etiraz etmək istədim. Gəlin dedi: "Əgər işini itirmək istə-

mirənsə, dediyim əməl etmək məcburiyyətindənsən, yoxsa səni biabır eliyərəm, rüsvayi-çahan olarsan. "Əlacsız qalıb bu təklifi qəbul etmək zorunda qaldım. Allaha yalvardım ki, günahımdan keçsin, məni bağışlasın. Amma özüm-özümü bağışlaya bilmirdim. Düşünürdüm ki, İlahi, nə beləyə düşürdüm? Mən necə bir çirkəbin içinə düşdüm? Axı namaz əhli belə şeylərdən uzaq olmalıdır. Amma çörəyimin xatirinə dözdürdüm. Çünki işsizliyin dadını bilirdim. Burada işləyəndə anladım ki, abır-həya - namus - qeyrət-şərəf - ləyaqət - qürur yenə də kasıblarda qalıb. Sən demə, varlılarda söylədiyim bu keyfiyyətlərin heç biri olmurmuş. Mən bunu gözlərimlə gördüm və şahid oldum.

Həmin axşam Aytən xanımın dediyi tapşırığı icra etmək üçün Nurlanı gizlicə təqib etməyə başladım. Budur, o, bir bara gəldi. Yarım saatdan sonra bardan bir oğlan və iki qızla çıxıb maşınlarına əyləşdilər. Şəhərkənarındakı bir bağ evinə gəldilər. Məni görməsinlər deyə, maşını bir qədər kənarında saxladım. Hündür hasardan adlayıb gizlicə onları izlədim. Mən böyük bir ağacın arxasında gizlənib telefonun kamerasını işə saldım. Onlar elə həyətdəcə kef məclisi qurmuşdular. Daha doğrusu, onlar gələndə qədər bağ evinin xidmətçisi artıq hər şeyi hazırlamışdı. Kef məclisi - yeyib-içmək başladı. Yeyib-içdikcə beyinlər dumanlanır, qızların qəh-qəhəsi ətrafın sakitliyini pozurdu. Bir az keçəndən sonra qızlar soyunub hovuzda tullandılar. Onların ardınca oğlanlar da suya atıldılar. Onlar hovuzda əməlli-başlı "min bir gecə"ni yaşadılar. Hər şey çıpaqlığı ilə ortada idi. Kamera isə hər şeyi çəkirdi...

İki gündən sonra Fidan xanımla bir yerə gəldik. Bina evi idi. Xanım mənə iki saatdan sonra gəlib onu aparmağımı tapşırırdı. Həmin vaxtda gəlib Fidan xanımın dediyi ünvanı qalxdım. Qapını döydüm. Cavan bir oğlan qapını açdı. İçəridən: "Kimdir gələndən?" - deyə Fidan xanımın səsi eşidildi. Və həmin dəqiqə də Fidan xanım mələfəyə bürünmüş halda dəhlizdə göründü. Üzünü mənə tutub dedi: "Sənə bura çıxmağı demişdim? Get, aşağıda gözlə, gəlirəm!" Aşağı düşdüm, gördüyüm mənəzərəyə nifrət etdim, xəcalət təri içində çimirdim...

Bir gün də başının həyat yoldaşı Firuzə xanım onu rəfiqəsi ilə birlikdə masaj salonuna aparmağımı tapşırırdı. Xanımları dedikləri yerə apardım. Gözümə qadın dəymədi. Masaj edənlərin hamısı pəhləvan cüssəli cavan oğlanlar idi. Onlar soyunma otağına gedəndən sonra maşında oturmağa getdim. Çünki xanım tapşırmışdı ki, oturub, maşında gözləyim. Saat yarımından sonra xanımlar sir-sifətləri pörtmüş halda maşına tərəf gəldi. Onlar maşına əyləşəndən sonra: "İndiyə kimi bu qədər rahatlanmamışdım. Cavanlar bizi yaxşıca əzişdirdilər. Elə bil ki, bu günə kimi qadın üzünü görməyiblər. Vəhşi kimiydilər. Amma halal olsun hər ikisinə, bizi yaxşıca hərtərəfli rahatladılar. Zəma, bunları çoxdan tanıyırsan?" - deyə Firuzə xanım rəfiqəsinə müraciət etdi. "Çoxdan tanıyıram. Nədi, xoşuna gəldilər? İstəyirsən, hər həftə gələrik. Mən onsuz da hər həftə gəlirəm. Çünki masaj kimsənin diqqətini çəkmir." - deyə Zəma güldü. "Əlbəttə, gələrik. Cavanlar öz işlərinin mahir ustalarıdır. Bu cür masajdan kim zövq almaz ki?!" Firuzə xanım məmnun halda diləndi.

Bir həftədən sonra Aytən xanım məndən onu yenə də oğlanla görüşdüyü binaya aparmasını tapşırırdı. Yolda gəlin məndən mənə gileyləndi: "Adə, bəs sən özünü kişi hesab etmirsən? Sən qala-qala mənim əclaf adamların, itin-qurdun yanında nə işim var? Niyə gözün tutulub? Qorxma, bizdən heç kəs şübhə-

lənəməz. Nə qədər istəsən sənə pul da verərəm. Səndən həqiqətən elə ilk gündən xoşum gəlib. Ağzıbitöv oğlansan. Elə ilk gündən səndən kəsirəm, Rauf. Səninçün hər nə desən eliyərəm. Təki mən deyənə razılaş. Sənin də canın rahatlansın, mənim də, sən də xoşbəxt ol, mən də, hər ikimiz həyatdan zövq ala, kef görək!"

-Aytən xanım, siz nə danışırsınız? Başqasının əyalına xəyanət etmək böyük günahdır. Mən bu ailəyə başqa gözlə baxa bilmərəm. Mən başqaları kimi şərəfsiz və namussuz deyiləm. Mən pak, təmiz ailədə tərbiyə alıb, yaşa dolmuşam. Anamın halal südünü əmmişəm, ailəmədə səmimiyyət, saflıq, halallıq hökm sürüb, dinə bağlı bir ailədə böyüyüb nəfəs almışam. Siz göz görə-görə məni xəyanətə sövq etməyin. Mən bunu bacarmaram. Məndən inciməyin.

-Əgər mən deyənə razılaşmasan, qayınatama deyərəm ki, sən mənə əxlaqsızlıq təklif etməsən, - deyə Aytən xanım mənə son xəbərdarlıq etdi.

Həmin günün axşamı səhərə kimi yata bilmədim. "İlahi, mən nələr eşidirəm, nələr görürəm, nələrin şahidi oluram? Həyatda nələr baş vermiş?! Çox pulu olmağın, əli pulla oynamağın, harınlığın axırı bu imiş? Mən belə yaşamağa nifrət edirəm. Ac qalıb, dilənərəm, amma belə rəzilliyə, iyrenc hərəkətlərə yol verə bilmərəm. Lənət olsun belə həyat tərzinə!"

Səhər yerimdən qalxıb qəti qərarımı verdim. Bazar günü idi. Rüstəm müəllim evdə, bağçada oturub kofe içirdi. Ona yaxınlaşaraq maşının açarlarını çıxarıb ehmalca stolun üstünə qoydum. "Rüstəm müəllim, hər şey üçün sizə təşəkkür edirəm. Bu gündən etibarən daha sizin ailəyə sürücülük edə bilməyəcəyəm, çünki başqa bir iş tapmışam. Maaşı da yaxşıdır", dedim.

-Maaşa görə gedirsənsə, əmək haqqını da kifayət qədər artıraram, - deyə Rüstəm müəllim mənə getməməyi məsləhət bildi. Razı olmadım, razı ola bilməzdim. Odur ki:

-Xeyr, Rüstəm müəllim, hər şeyə görə çox sağ olun. Mən sizdən yerlə-göy qədər razıyam. Amma sizə bir tövsiyədə bulunmaq istəyirəm. Bunun üçün məni üzrlü hesab edin. Bəllidir ki, siz dövlət işləriylə çox məşğul olursunuz. Əlbəttə, bunu tutduğunuz vəzifə tələb edir. Amma gördüyünüz işin heç olmasa bir faizini də ailənizə sərf etsəniz, ailənizlə məşğul olsanız, daha yaxşı olardı. Qarşınızda həddimi bu cür aşdığım üçün sizdən dənə-dənə üzr istəyirəm. İndi isə haqqınızı halal edin, - dedim.

-Çox təəssüf... Rauf, ailədəkilər sənə yaman alışmışdılar, səni həmişə tərifləyirdilər - ədəb-ərkanlı, əxlaqlı-tərbiyəli oğlan olduğunu söyləyirdilər... O ki qaldı ailə məsələsinə vaxt ayırmamağa, bu bərədə haqlısan. İş-güc adamın başını elə qatır ki, bəzən evdən, doğma ailəndən belə doğru-dürüst xəbərini olmur. Gələcəkdə bunları da nəzərə alırıq... Demək, fikrindən daşmırsan? Elə isə özün bilərsən. Bax, budur deyirəm, əgər bir çətinliyin olsa, mənimlə hökmən əlaqə saxla. Hər işdə sən kimi oğlana kömək etməyə hər zaman hazırım, - deyə Rüstəm müəllim ayağa qalxıb, əlimi sıxdı.

-Çox sağ olun, Rüstəm müəllim, sizə minnətdaram. Allaha əmanət olun. Tanrı həmişə köməyiniz olsun və sizi qorusun! - dedim.

-Siz də salamət olun, Rauf. - Rüstəm müəllim arxadan bu gənc oğlana baxıb, onun dedikləri haqqında düşüncələrə qərğ oldu...

19.04.2019